

23. वास एव यथा त्यक्तं प्रावृण्वानाः MBh. 5, 4715. प्रावृत्य कृष्ववसोसि 1, 2038. KATHĪS. 36, 318. 412. MĀRK. P. 40, 14. SADDH. P. 4, 19, b. अयं पटः प्रावरितुं न शक्यते MĀRK. 33, 16. — प्रावृण्वानि MBh. 5, 1692 wohl fehlerhaft für अवावृण्वानि. — प्रावृतं bedeckt: निर्णयिता रेक्यासा RV. 1, 162, 2. नीकुरेण 10, 82, 7. श्रिया AV. 12, 5, 2. तर्मसा 18, 3, 3. MBh. 13, 7473. इषुवालेन R. 6, 20, 17. स्फाटिकप्रावृततला (शाला) 5, 13, 11. सिन्दूरेण प्रावृता (so ist schon des Metrum wegen zu lesen) पुरी KATHĪS. 103, 169. कुम्भ GORR. 2, 1, 12. 19. अवावृता व्रजेत् CAT. B. 7, 5, 2, 41. JĀṬ. 1, 136. PAÑĀ. B. 8, 7, 6. 7. वाससा 17, 12, 5. 19, 7, 1. वन्नार्थं MBh. 3, 2423. भयेन erfüllt von R. bei MOIR, ST. IV, 401 (प्रभृता: od. Bomb. 6, 98, 34. भयार्ता: GORR.). umgelegt, angelegt (ein Kleid u. s. w.): वत्कल KATHĪS. 32, 107. अर्घ्यपट 36, 341. वन्नयुग 352. m. f. n. = निवीत AK. 2, 6, 2, 15. — Vgl. प्रावर figg., प्रावर fig., कापटप्रावृता, कुप्रावृत.

— व्या, व्यावृण्वान BĀG. P. 1, 11, 38 nach BUANOUF sich verhüllend, sich versteckend; die ed. Bomb. (37) liest aber व्यावृण्वान, welches der Comm. durch व्याप्रियमाण erklärt. व्यावृत offen: शास्त्रेषु व्यावृता बुद्धिः so v. a. hell sehend RAGH. 1, 19, v. l.; man könnte auch व्यावृता vermuthen. व्यावृत्य MBh. 3, 363 gehört zu वर्त्.

— समा 1) bedecken, verhüllen: तान्परिधानेन वाससा स समावृणोत् MBh. 3, 2810. 2295. शिलावर्षेण सहसा मां समावृणोत् 858. मरुषुभिर्गमनपथम् 1, 1185. तमः सूर्यम् R. 2, 40, 9. umgeben, umstellen: तदानामिन्द्रस्तद्विलं स्वसैन्येन समावृत्य Śi. zu RV. 1, 11, 5. erfüllen: स शब्दः प्रदिशः सर्वा दिशः खं च समावृणोत् MBh. 7, 724. MĀRK. P. 102, 9. समावृतं bedeckt, besetzt mit, verhüllt KAUC. 123. नानागुल्मं (कानन) MBh. 4, 870. R. 2, 53, 14. चैत्ययूपं 50, 8. R. GORR. 1, 20, 22. 2, 12, 36. 125, 12. 4, 33, 8. 24. KĀM. NITIS. 16, 4. नानोत्तरं (द्रुद) erfüllt von, bewohnt von R. 3, 76, 86. दंष्ट्रिं (वन) VARĀH. BĀH. S. 10, 1. चातुर्वर्ण्यं (जनपद) Verz. d. Oxf. H. 33, a, 14. bezogen, überzogen (ein Sonnenschirm) VARĀH. BĀH. S. 73, 3. सूर्यः — शरजालसमावृतं verhüllt MBh. 5, 7194. R. 2, 69, 11. R. GORR. 2, 40, 13. लतागुल्मं R. SCHL. 1, 9, 12. योगमाया BĀG. 7, 25. मोक्षजालं 16, 16. धर्मेण gehüllt in so v. a. geschützt MBh. 3, 2356. प्राकारेण पुरी umgeben R. 3, 34, 15. प्रासादां ज्वलनेन 5, 52, 11. क्षीरेदेन Verz. d. Oxf. H. 33, a, 13. PAÑĀ. 2, 2, 81. सखीगणं MBh. 3, 2146. R. 2, 48, 2. 78, 12. MĀRK. P. 20, 3. PAÑĀ. 1, 40, 53. BHATT. 8, 63. शशी नत्तत्रगणैः R. 4, 42, 16. — 2) verstopfen, hemmen: ततः शर्यातिसैन्यस्य शकृन्मूत्रे समावृणोत् MBh. 3, 10329. तव लोकाः समावृताः verschlossen für dich 1, 8343. — समावृत R. GORR. 2, 83, 1 fehlerhaft für समावृत्.

— उद्दु weit öffnen, aufreißen (die Augen): क्रोधाडुद्धृत्य चतुषो MBh. 7, 869. 4051. 8, 601. उद्धृत fehlerhaft für उद्धृत in उद्धृतलोचन 7, 5406. उद्धृतनयन 9, 482. उद्धृताति MĀRK. P. 4, 62. Vgl. विवृत्य नयने unter वि 1). In der Stelle वटवृत् आत्मानमुद्धृत्य sich aufhängend PAÑĀ. 133, 3 ohne Zweifel fehlerhaft für उद्धृत्य, wie eine Hdschr. liest.

— नि 1) abwehren: शरवर्षेण निवारणं कुरिम् R. 7, 7, 25. निवृतं zurückgehalten, festgehalten: अयोमृशो निवृताः सर्तवा अयः RV. 1, 37, 6. रूभं निवृतं सितमद्भ्य उद्धर्दनमैरयतम् 112, 5. अयो देवेभिर्निवृता अतिष्ठन् 10, 98, 6. umgeben, umringt AK. 3, 2, 37. H. 1474. HALĀ. 4, 27. — 2) umzingeln: षट्शुभ्रिः शिकोदश निवृत्तानराधिपम् BHATT. 14, 29. — Vgl. अ-निवृत, निवर, निवार. — caus. Jmd zurückhalten, abhalten, abwehren

MBh. 1, 6765. निवारयेयं येनेन्द्रं वर्षमाणम् 8172. 3, 688. 741. 2264. 4, 645. 5, 5066. 7244. 7304. 7, 4435 (न्यवारयत् ed. Bomb.). R. 1, 37, 23. 2, 37, 20. 60, 23. 70, 27. R. GORR. 2, 91, 20. 3, 1, 16. 42, 59. 4, 14, 8. MĀRK. 78, 16. RAGH. 7, 53. KUMĀRAS. 3, 56. 5, 83. ÇĀK. 88, 7, v. l. Spr. 1040. 3197. KATHĪS. 12, 14. 13, 42. 23, 179. 30, 139. 42, 115. BĀG. P. 1, 8, 45. 5, 1, 30. 6. 11, 3. MĀRK. P. 20, 54. 24, 37. DAÇAK. 62, 12. fg. PAÑĀ. 29, 8. 103, 5. 164, 5. 247, 20. VER. in LĀ. (III) 14, 10. तन्माता कीर्तिसेनाया दासीः पार्थिव्यवारयत् KATHĪS. 29, 84. द्यूतात् MBh. 6, 3940. पापात् Spr. 1771. अकुशलात् 3223. मुनिव्रतात् KUMĀRAS. 5, 3. KATHĪS. 12, 37. 20, 80. 28. 139. 36, 80. statt des abl. der acc.: तम् — निवारयामासुर्देवापेरभिषेचनम् MBh. 5, 5062. — चन्द्रं च सूर्यं च निवारयेत् in ihrer Bewegung aufhalten MBh. 5, 1830. शरीरस्य स्रोतांसि निवारयं चकार Nī. 2, 16. समुद्रैर्मि-निवारिताः कीर्तयः सरितश्च KUMĀRAS. 6, 69. वर्षं न्यवारयमकं तच्च शर-जालेन abwehren MBh. 5, 7269. KATHĪS. 47, 65. महेत्काम् R. 3, 24, 19. उक्षम् RAGH. 7, 4. स्तनोत्तरीयेण शशिनो मयूखान् Spr. 2832. मेघं तृषीः 4623. विन्ध्याद्रिम् 1818. त्वय्येव सक्तामनिवार्यं बुद्धिम् R. GORR. 2, 110. 3. Etwas hemmen, unterdrücken, einer Sache Einhalt thun: अवावृण्वानो कृश्यां ऽयं यो न शक्यो निवारितुम् (निवर्तितुम् ed. Bomb., = निवर्तयितुम् NĪLAK.) MBh. 6, 5844. राजसूयम् HARIV. 11102. वृष्टिम् VARĀH. BĀH. S. 33, 6. ad ÇĀK. 23, 7, v. l. RĀGĀ-TAR. 1, 183. 5, 191. verbieten, untersagen: वादित्रगणम् MBh. 1, 5352. न्यवारयत् वादित्राणि कंसः सव्येन पाणिना HARIV. 4723. रामगमनम् R. GORR. 1, 24, 20. KATHĪS. 3, 17. 10, 57. 17, 86. PAÑĀ. 28, 19. BĀG. P. 4, 14, 6. KULL. zu M. 2, 99. vorenthalten: क्षया केन निवार्यते Spr. 3293. wegschaffen, entfernen: बन्धनानि KATHĪS. 10, 147. 30, 229. 64, 57. रोगवैद्यम् 12, 71. आमयम् 29, 158. अघम् BĀG. P. 6, 13, 17. शेषम् Spr. 509, v. l. देवेषुम् ablegen KATHĪS. 12, 180. in Verbindung mit अदाय Jmd abführen, wegführen MBh. 1, 4961. wegschaffen —, verbannen aus: द्यूतम् u. s. w. राष्ट्रानिवारयेत् M. 9, 221. RĀGĀ-TAR. 3, 6. — Vgl. निवारक figg.

— उपनि caus. Jmd zurückhalten R. 5, 61, 19.

— प्रतिनि caus. s. प्रतिनिवारण.

— विनि caus. Jmd zurückhalten, abhalten, abwehren MBh. 3, 11489. 16, 85. R. GORR. 2, 50, 14. 5, 36, 35. 72, 10. MĀRK. 83, 12. Spr. 2692. KATHĪS. 46, 166. अस्त्रैस्त्राणि MBh. 7, 6195. HARIV. 10703. वातो ऽपि नि-शरस्तत्र प्रवेशे निवार्यते MBh. 1, 1756. Etwas hemmen, unterdrücken. einer Sache Einhalt thun: विनयम् MĀLATI. 11, 16. RĀGĀ-TAR. 3, 103. verbieten, untersagen 315. wegschaffen, entfernen: व्याधिम् MBh. 3, 13857 (vgl. Spr. 4137). R. 7, 61, 24. KĀM. NITIS. 14, 54. क्षीणं सुधामयं प्राकारम् RĀGĀ-TAR. 1, 105. entfernen so v. a. des Amtes entsetzen: स-चिवान् 71. einen Fürsten 4, 715. — Vgl. विनिवारण fig.

— संनि caus. zurückhalten, abhalten, hemmen MBh. 8, 479. HARIV. 13335. R. GORR. 2, 14, 21. स्वान्मेघान्संन्यवारयत् (इन्द्रः) BĀG. P. 10, 23, 24. — Vgl. संनिवारण fig.

— निस्, partic. निवृत 1) erloschen MĀRK. P. 100, 19. परिं ganz erloschen BUAN. Intr. 390. — 2) (aufgedeckt) froh, zufrieden M. 1, 54. MBh. 3, 3062. R. 1, 39, 3. 2, 33, 24. R. GORR. 1, 38, 18. 2, 38, 34. 3, 5, 12. 66, 11 (निवृतं gedr.). VIKR. 71, 12. KATHĪS. 18, 405. 19, 100. 23, 209. 39, 213. 49, 202. 73, 320. RĀGĀ-TAR. 2, 42. HIT. 30, 6. BĀG. P. 4, 1, 52. 31, 30. 5, 1, 3. 6, 2,